

deel hebben, m hen van het houden. Maar geloovige ouders gemeenschap at. En daarom den zoodanige dekenis in hem u". Calvijn zich uit r. 7: 14: „De t hij, dat de andere kinderen een zekeren ilig in de kerk Wel zijn alle loovige of uit zijn, van nature en ze in onge- is hun toestand ren der geloov- privilege, dat de verbonde, de vloek, die van t uitgedelg". e kinderen der dien de kinde- ingezonderd en van het men- Gode worden we hen dan van ouden?"

naardige stand- polemiëk met derdoopers liep van den kinder- herschen over pchten gedoopt wilden dat alle zouden gedoopt daarom Calvijn, de kinderen der dat de doop te bedien werd ge ouders. Een og had Calvijn aanleiding van terim. Calvijn x of aangehang rim zich tegen Velke dwaling, laste? Dat ik wordt, wanneer en, die vreemd iade". Hij wijst ierschen zelf, opers te doen nderdoop even- oep op de leer len de ouders, in het genade- maar daarna estie in. Zijn e beroepen op e, „die bevelen en kinde- alle volkeren gument dus, den volkdoop vijn, wil verre ument te ernd „Duitsche zgt hij, die ie, gewoon is t van een glas ren, heeft die verder willen ristus wil, dat r wil Christus elie gepredikt eveelt hij zijn nderwijzen en 19). Onze be- eliefs, omdat is' bevel weg- verbonde en van elkander t argument is door Christus' a degenen die d der genade, de prediking uisgezin (der a. Zoo was geloofs voor- lenis ontving, t, zoo worden aar voor erf- d, omdat God gript, zooals n den Apostel ed. Brunsvic

verschillende ndpunt tegen- schen hand- te toepassing een eigenaar- ook het be- oelt, n.l. hoe e kinderen der- gereformeerd werden. wee adviezen Farel en het sijnbaar lijn- e. Neuchatel, ten twist ge- een kind. De sch; de moe- meerde Kerk or het huwe- vorden; maar omerd was, leven leidde, ter in de ge- e Farel was geantwoord, Calvijn, dat regelen tot het verbond ers geloovig pen, die niet tgeenoot oor- mocht vin- als getuige vles van Cal-

deelde schriftuurplaatsen doet in dit boek van 338 bladzijden den weg vinden. Zeker, de apologie van de Schrift zal, zonder meer, niemand tot het geloof aan de Schrift als Gods Woord brengen, maar toch kan de apologie aan het Schriftgeloof ten goede komen. Ook ik beveel dit werk van harte aan, in de stille verwachting, dat de lezing er van velen ten zegen zal zijn.

2. D. HOEK, Bedienaar des Woords te Zwijn. drecht. *Het Boek der Richteren*. Voor de gemeente verklaard. Uitgave van het Tractaatge nootschap „Filippus". 1907.

Dit boek, dat een populaire verklaring van RICHTEKEN wil zijn, zal met vrucht door velen worden gelezen en geraadpleegd. Ik ben het eens met den geachten schrijver, wanneer hij zegt, dat het met eentonigen dreun en niet onverstaanbare stem, eenige versen uit den huishoudel opdreunen — nog geen lezen geen Bijbel lezen is. Hij wil hier een poging wagen, om met zijn lezers een bijbelboek te lezen. De groote gedachte die bij RICHTEKEN voorligt, de religieuze idee van waaruit hier de geschiedenis wordt gezien: Israël om zijn zonde verdrukt, maar roepende uit zijn ellende tot den HEEREN, door Hem genadiglijk, door middel van 'n Richter, verlost, komt hier goed tot zijn recht. En ook laat HOEK de groote betekenis nitko men die de historische gegevens van RICHTEKEN voor onze kennis van dit tijdvak hebben. Voor de meening, dat RICHTEKEN zijn zinnig verstaan vóór het verdrijven der Jebusieten uit Jerusaleem, voert hij aan h. 1: 26. Bedoeld zal wel zijn h. 1: 21.

Het is een boek, dat van studie getuigt en stichtelijk, in den zin van opbouwende in kennis en daardoor in geloof, werken kan.

3. W. B. RENKEMA, Gereformeerd predikant. *God en mijn Heil*. Twee en dertig meditatieën. Maasius Brunninks en Co. 1906.

Tot de stichtelijke literatuur behoort ook de bundel meditatieën, die een andere predikant onzer Gereformeerde kerken bodt.

Toch is het andersoortig werk.

De meditatie is een moet ook iets anders zijn dan de populaire exegese, en zoo is er ook verschil bij overeenkomst tusschen het boek van HOEK en dat van RENKEMA.

RENKEMA bezit, wat voor den meditatie- schrijver onmisbaar is, de gave om zich met groote teerheid van religieus gevoel in te denken in 'n gedachte der Schrift; om met helderheid na te denken, tot in haar diepste diepte, zoo'n enkele gedachte Gods; er zich vertrouwelijk met heel zijn bewustzijn onder te geven; en wanneer hij er dan zoo geheel in leeft, haat te laten stralen over de lengte en de breedte van het menschelek leven; van het mystieke, maar ook van het intellectuele en practische leven. Deze 32 meditatieën behooren tot het beste wat ik, onder de nieuwere schrijvers in dit genre, ken.

Zij staan niet achter bij den onlangs door mij besprokene van den Utrechtschen hoogleraar HUGO VISSCHER.

Laat mij ter kenschetsing iets mededeelen uit de laatste meditatie.

Zij gaat over de woorden van Ezechiel 1: 8a. *En menschenhanden waren onder hunne vleugelen*. Als titel voor deze meditatie koos RENKEMA: „Vleugelen en menschenhanden". Het gaat hier over de cherubs, over den troon van Jehova, zoals het in 1 Kronieken 28: 18 heet — in Ezechiel's visioen.

Renkema mediteert nu over de voorstelling van der engelen „vleugelen" en „handen". „Dat aan de hemelboden *zinge*len worden toegeschreven, het is om daarmede te kennen te geven, dat zij zich gemakkelijk en snel van de ene plaats naar de andere kunnen begeven." „Welk een troostrijke gedachte ligt hierin opgesloten voor het volk des Heeren. Immers, de Heere bedient zich van zijn hemelse heerschen, om zijn gunstgenooten te helpen, te bewaren en te bewaken." „Nooit behoeven de kinderen Gods te vrezen, dat de hemelgeesten hun ter hulpe zullen verschijnen als het te laat is. In een enkel oogwenk zijn ze bij hen, aan hun rechter- en aan hun linkerzijde, om hen in al hun nooden bij te staan. Als de nood des Heilands in Gethsemane op 't hoogste was, stond er ook een engel naast Hem, om Hem te sterken. En zoo zorgt God ter rechter tijd voor al de zijnen.

„Maar de hemelboden, die vleugelen hebben, zij hebben *handen* ook. En die handen zijn het zinnebeeld van macht, en kracht en vermagten." „Denk maar aan den engel, die den steen voor het graf des Heilands wegwentelde en de wachters vluchten deed." „En al weer zeg ik: hoe troostrijk is dat voor het volk des Heeren. De hemelboden, die zoo spoedig bij hen zijn, ze zijn ook altijd machtig om hen te helpen; ze vormen bepaald een wach rondom degenen, die den Heere vrezen." „En zoo ook is het de genade die ons vleugelen geeft om tot God op te stijgen, vleugelen des gebeds en vleugelen des geloofs en vleugelen der liefde; doch zij geeft ons ook handen om te werken voor den dienst des Heeren." „Vleugelen en handen; en beiden vormen één heerlijk geheel bij de cherubijnen." „Maar zoo moet het zijn ook bij ons." „Vleugelen en menschenhanden", is een fijne, teere bladzijde. En aan zulke bladzijden is de bundel rijk.

De typografische uitvoering van het boekje met zijn keurigen band, is een eere voor de firma Brunninks en Co. te Maassius.

Uit de Pers.

Een wonderschoon stukje schreef Dr. van Andel in de *Bazuin* over hetgeen de gemeente „bij den Doop onzer kinderen" te bedenken heeft.

Er geschiedt meer dan er schijnt te geschieden als een kind de vergadering der geloovigen ingedragen wordt, om den heiligen doop te ontvangen. Een deel van den dienst wordt ter wille van het kindeke ingehouden; aller aandacht wordt voor dat kindeke gevraagd, en zijne belangen worden in een afzonderlijk gebed den Heere opgedragen. Welk een schoone gelegenheid om een stichtelijk woord tot de gemeente te spreken, gepuit uit het vele, dat de doop van een kind te denken geeft!

Stofs wordt hier gegeven om iets aan de gemeente en aan onszelf te zeggen, dat niet weinig geschikt is om in de laagte te houden. Hoe machtelos toch zijn de velen, die den doop van het kindeke bijwonen, om het iets wezenlijke toe te brengen! Zelfs het ambt staat hier machteloos. Heeft men volwassenen voor zich, dan kan men deelen nog iets toedienen, namelijk het woord, waarvan wij weten dat het 't middel is, uit welk gehoor God het geloof werkt en sterkt. Maar het woord bereikt den zuigeling niet; voor het kleine kind moet de grootste redenaar zwijgend blijven staan. God alleen kan dit kind wat wezenlijk, wat eeuwige toebrengen. Is iets geschikt om ons, om den ambtsdrager in het bijzonder, te doen gevoelen hoe arm wij zijn, dan dit. Dat wij den wasdom niet kunnen geven, weten wij; maar hier

Buitenland.

Engeland. De predikant Campbell tot het socialisme overgegaan. De Congregationalistische predikant Campbell, die in den laatste tijd zooveel van zich deed spreken, omdat hij den moed gehad heeft om uit te spreken dat hij een aanhanger is der z.g. „Nieuwe Theologie", heeft deze dagen zich openlijk aangesloten bij de „Independent Labour Party" (de onafhankelijke arbeiders partij). Dit is ons op zichzelf niets opmerkelijk; wij zijn er in Nederland van lieverlede aan gewoon gemaakt, dat moderne predikanten zich onder de banier van het socialisme gingen scharen. Maar het is merkwaardig dat de heer Campbell, toen hij er voor uitkwam dat hij zich bij de socialisten had gevoegd, verklaarde dat deze partij de ware Katholieke kerk moest genoemd worden. De menschen kunnen volgens den heer Campbell alleen gered worden wanneer zij zich bij die partij voegen. Hij spottte met het denkbeeld dat de arbeid der kerk bestaan zou in het opleiden van de menschen voor den hemel; volgens hem moest de aarde in een hemel veranderd worden!

Terecht heeft een der redacteurs der *British Weekly* hierop geantwoord, „hoe kan de aarde een hemel worden, wanneer de dood blijft heerschen?"

Het boek van Campbell: „The New Theology" is zeer scherp gecritiseerd door Dr. A. M. Fairbairn, rector van het Mansfield college te Oxford, die in Engeland gehouden wordt voor de eerste thans levende autoriteit op het gebied van wijsgeerige Theologie. Dene Dr. Fairbairn beweert, dat dit boek van den heer Campbell „een mengelmoe van onzinigheden" (a farrago of nonsense) is. Hij is Campbell dankbaar, omdat hij door zijn boek het sein gaf tot een ontroovers die fundamenteel werd, maar hij houdt hem voor een persoon die als de baren der zee door den wind gedreven wordt. Zeer betreurt Dr. Fairbairn het, dat de heer Campbell nog altijd in de City Temple predikt, als predikant van een kerk van Congregationalisten, „dat is van een kerk, die geformeerd werd door geloovigen die zich zelf gebonden hadden, omdat zij hetselste dachten, om gemeenschappelijk staande te blijven en elkander te helpen;" die voor het eerst den godsaligen Goodwin tot predikant had.

Het blijkt uit alles dat de strijd tegen de moderne Theologie in Engeland steeds heviger wordt.

Frankrijk. Terwijl werkstakingen in Frankrijk aan de orde van den dag zijn, terwijl het zedelijk peil der bevolking steeds daalt, terwijl in Parijs en Marseille de politie onmachtig is om de misdadigers die „apaches" genoemd worden, in bedwang te houden, zoodat men dag in dag uit van moordaanslagen hoort, blijft de regering maar voortgaan te touwen hoe vijandig zij gezind is tegen de religie. Toen onlangs te Toulon de uitvaart van een ben die bij de ramp der „Jena" omkwamen, kerke-lijk gevierd werd, was geen vertegenwoordiger der regering daarbij te zien. De bevolking toonde wel buitengewone belangstelling, maar de regering hield zich van verre. Zelfs de neutrale pers sprak daarover harte verontwaardiging uit.

Te Reims besloot de gemeenteraad, dat ieder die een lijkkist onmiddellijk uit het stadhuis naar het kerkhof en dus niet eerst naar de kerk laat brengen, een rabat van 10 procent op de begrafeniskosten hebben zou. Te Brest besloot de gemeenteraad, dat de klokken niet meer voor 7 uur 's morgens en niet na 7 uur des avonds mogen geluid worden.

Een goede zijde van de wet op scheiding van Kerk en Staat is, dat de Parijsche Lutherse kerk in tien parochiën verdeeld werd. Te voren vormde zij één gemeente, nu is zij gesplitst en deze splitsing is geblesken zeer tot bevordering van het kerkelijk leven te zijn.

Op het platteland scheidt de nieuwe wet eigenaardige toestanden. In vele gemeenten werden de priesters uit hunne pastorieën verdreven. Een van hen, die dienst doet in het departement van Gard, liet zijn meubilair, toen het op straat gezet was, in het kerkgebouw brengen, waarin hij zich metterwoon vestigde. Eerbidwaardig vinden wij het van een priester in de Vogesen, die gelijk welker de apostel Paulus tenten maakte om in zijn onderhoofd te voorzien en toch het ambt van apostel bleef uitoefenen, alzooh het ambacht van draaier beoefent en daarbij geregeld zijn dienst in de Roomsche kerk verricht.

Enigen tijd geleden spraken wij over de poging, die in Frankrijk gedaan werd om in de Roomsche kerk scheuring te brengen. Een zekere Vilatte heeft gepoogd in vereniging met den journalist des Houx een Fransche apostolische kerk te stichten, die zij zelfs als „de Fransche nationale kerk" aandienen.

Nader vernemen wij, dat deze Vilatte voor een avonturier op Godsdienstig gebied moet gehouden worden. In 1880 werd hij in de Roomsche kerk tot priester gewijd en ging achtereen volgens, terwijl hij zoowel voor als na tot deze kerk terugkeerde, over tot de Methodisten, de Presbyteriëanen, Congregationalisten en de Episcopalen. Dit alles had in de nieuwe wereld plaats. In het jaar 1890 werd Vilatte door bisschop Alvarez van Ceylon tot aartsbischop van de Oud Roomsche kerk in de Verenigde Staten gewijd.

Jammer vinden wij het, dat de Roomsche geestelijken in Frankrijk gemeend hebben dezen geestelijken weerbaan met geweldadigheden te moeten bestrijden. Zij besloten de dienst van de Vilatte zou leiden, onmogelijk te maken. Stroom- biljetten werden verspreid, waarin Vilatte werd beschreven als het hoofd van een onafhankelijke roomsche beweging in Amerika; als een „Amerikaansche aan, dien Mr. Briand, minister van Onderwijs en Eeredienst tot een Franschen paus begerde te verheffen". De kerk was stampvol en op de straat bevonden zich nog duizenden, voor wie in het gebouw geen plaats meer was. Alles bleef rustig, totdat de dienstdoende priester zijne rede hield. Hij begroette de opkomst der Katholieke onafhankelijkheid en het aanbreken van den dag, wanneer al de afdelingen van de Christelijke kerk in liefde zouden verenigen. Toen hij echter Vilatte dankte, dat deze de Fransche Katholieken thans in dezen gespannen tijd te hulp kwam om dit te verzevenlijken, en er op wees, dat hij door den Patriarch van Antiochie, den opvolger van Petrus, gewijd was, begon het rumoerig te worden. Herhaaldelijk moest de politie te hulp worden geroepen om de grootste lawaai-makers te verwijderen. Toen Vilatte de mis hield, klommen sommigen op stoelen en banken, inplaats van op Roomsche wijze in cirkel het hoofd te buigen en te knielen. Ook daarna hadden herhaaldelijk rustverstoringen plaats.

Al moeten wij beamen dat in dezen critieken J. OHRIG, scriba.

tijd het optreden van Vilatte door de Roomsche geestelijken gebrandmerkt wordt als verraad aan de zaak der religie, toch moest men zich van Roomsche zijde onthouden van alles wat naar het gebruik van geweld zweemt. De Roomsche kerk heeft in deze dagen te veel te lijden van het misbruik van macht, waarvan de Fransche regering zich tegenover haar schuldig maakt, om de toevlucht te nemen tot geweldadig verweer. Wij houden het er dan ook voor, dat de leiders der Roomsche kerk een optreden als tegen Vilatte plaats gehad heeft, niet goedkeuren.

Zelfs in de Fransche koloniën wordt de anticlericale of liever anti christelijke politiek op de spits gedreven. Zoo is het althans op het eiland Madagascar. De gouverneur Augagneur legt het daar toe op de vernietiging van den arbeid der zending. Op het geheele eiland bestaan, de Roomsche daarin begrepen, ongeveer 5000 lagere scholen, waarin 150.000 kinderen onderwezen worden, zonder dat het den Staat ook maar iets kost. Maar de regering wil ook in de koloniën het monopolie van het onderwijs hebben, om het godsdienstloos te maken. Daarom werd verboden in de kerken school te houden. De zendingen houden overal in de lokalen voor godsdienstoefening hunne scholen. Nu zijn zij genoodzaakt te zorgen, dat binnen twee maanden afzonderlijke schoollokalen gebouwd zijn, anders mogen zij geen school meer houden. Het is echter onmogelijk om binnen twee maanden met het bouwen van schoollokalen gereed te zijn, omdat de regentijd is aangebroken, waarin het onmogelijk is te bouwen.

Ook klagen de zendingen er over, dat hun verboden werd een geestelijk lied aan te heffen; zij mogen alleen met ieder heiden afzonderlijk spreken, terwijl de heidenen ongestoord hun heidens misbaar mogen maken. Het bestuur der Parijsche Zending vereeniging heeft tegen al deze dingen bij den minister van koloniën en bij eenige leden van de Kamer van afgevaardigden krachtig geïntereceerd.

Of het helpen zal? Wanneer het alleen Roomsche zendingen gold, zouden wij vrezen dat de regering den Gouverneur rustig zijn gang zal laten gaan, doch er zijn ook vele Protestantische zendingen op het eiland werkzaam. Wellicht zal de regering zich om hunne wil eenigzins matigen.

Gemengd Nieuws.

Uit China. De correspondent voor China van het groote Engelse orgaan *The Times*, gaf onlangs zijn indrukken weer, die hij kreeg op de reis door het Hemelsche Rijk. Hij merkte op, dat sedert eenigen tijd men in China het voorbeeld van Japan gaat volgen, door namelijk zooveel mogelijk over te nemen van hetgeen de Westersche beschaving oplevert. Alom worden spoorwegen aangelegd, waardoor de vooroordeelen worden weggenomen die de Chinezen tegen vreemde volken hebben. Ook gaat men veel meer besteden aan het volksverkeer. Het opium verbruik wordt krachtig bestreden. Door dat alles is een groote ommekeer ontstaan. Doch als China zich van lieverlede bewust wordt van zijn groote kracht, zou dan daaruit geen groot gevaar voor Europa kunnen ontstaan? Het „gele gevaar" is waarlijk niet denkbeeldig. Alleen wanneer het Evangelie aan het Chinese volk gebracht, en een kracht wordt in het volksleven, zou het gevaar bezworen worden. Vooral Engeland, het land dat ter wille van zijn handel aan China den opium opdroeg, is als de aangevozen natie om China het Evangelie te brengen.

In verband hiermee trok een mededeeling van Frederick Brown, zending van de Methodistische Episcopale sending te Tientsin in China, onze aandacht. Deze schreef: „De Chinese regering heeft zeventien scholen in en rondom onze stad gesticht, waarin op sommige tijden heidensche cerimonien plaats vinden. Wij open vreemde Christelijke scholen. In het district dat mij opgedragen is, worden vele verzoeken tot mij gericht om dag-scholen in de dorpen te stichten. Tot dusver heeft de regering het niet ondernomen, daar scholen te plaatsen; maar het is te vrezen dat de tijd aanbreekt al, dat het openen van Christelijke scholen tot het verdere al behoeven.

Sedert ongeveer tien jaar is er in Duitsland een Chr. Studentenvereniging gesticht, die tegen onzedelijkheid en ongodsdienstigheid in de studentenwereld strijden wil. Bijna aan alle universiteiten heeft deze vereniging afdelingen. Allen die het atheïsme voor een nationaal en persoonlijk geloof houden, kunnen van deze vereniging lid worden.

Door een Fransche dame die te New-York stierf, werd aan de Protestantische faculteit te Montauban een legaat van 100.000 francs vermaakt met de bepaling, dat uit de rente van dit kapitaal zonen van onvermogende predikanten in staat zouden gesteld worden om in de Godgeleerdheid te studeren. Doch ten gevolge van de nieuwe wet op scheiding van Kerk en Staat kan die faculteit het gelegateerde niet gebruiken. De associatiens cultuelles" mogen geen erfenissen aanvaarden.

WINCKEL.

Door Kinderen.

AAN VRAGERS.

Ik lees in Jesaja 50: 10 en 11: 10. Wie is er onder ulieden, die den Heere vreest, die naar de stein zijns knechts looft? als hij in duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den naam des Heeren, en steune op zijnen God. 11. Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van mijne hand, in smart zult gijlieden liggen. In het rode vers worden, die den Heere vrezen, toegesproken, maar tot wie wordt het 1ste vers gericht? Of anders gevraagd, kunnen hier ook de geloovigen aangesproken worden? L. v. W. te S.

In vs. 10 spreekt de Heere God tot die Hem vrezen en bemoeidigt hen. In vs. 11 daarentegen richt Hij zich tot die Hem niet vrezen, die door hun doen het vuur van 's Heeren toorn doen ontbranden, en zegt hun het loon hun werks toe. Het een vers is dus tot geloovigen gericht, het andere tot ongelovigen.

Sommige menschen zeggen dat een sponz een dier is en anderen dat het een gewas is of een plant. Kun u dat ook uitleggen?

L. Over de vraag wat een sponz eigenlijk is, heeft men veel getwist. Uiterlijk lijkt zij zekz het meest op een plant, te meer daar zij ook in het water, waar zij gerischt wordt, zich niet van de ene plaats naar de andere begeeft. Toch weet men nu al een eeuw lang, dat de sponz een dier is, of eigenlijk vele zoogenaamde hulzakrakers bijeen, een dierplant. Zij hebben een geraamte, en dat is hetgeen wij bij het wasschen gebruiken. Al 't andere is er dan uit